

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Oskarżenia \(postępowanie karne\)](#) > 1 – Moje prawa w postępowaniu przygotowawczym

1 – Moje prawa w postępowaniu przygotowawczym

A) Jestem cudzoziemcem – czy ma to wpływ na postępowanie przygotowawcze?

Postępowanie karne można wszcząć przeciwko każdej osobie, która popełniła przestępstwo i jest objęta jurysdykcją maltańskich władz. Procedury stosowane w postępowaniu przygotowawczym są takie same zarówno w przypadku obywateli maltańskich, jak i cudzoziemców. Prawo gwarantuje jednak pewne prawa osobom niemającym obywatelstwa maltańskiego lub miejsca zamieszkania na Malcie. Jest to przede wszystkim prawo do skorzystania z usług tłumacza ustnego, jeżeli podejrzany nie rozumie języka maltańskiego ani nie mówi w tym języku, oraz prawo do kontaktów z organami konsularnymi w przypadku pozbawienia wolności.

B) Z jakich etapów składa się postępowanie przygotowawcze?

(i) Etap gromadzenia dowodów / uprawnienie do przeprowadzania postępowania przygotowawczego

Wszczęcie postępowania karnego następuje z chwilą wpłynięcia zawiadomienia, informacji lub skargi do policji. Po otrzymaniu zgłoszenia za pośrednictwem jednego z tych środków policja wszczyna postępowanie przygotowawcze mające na celu zgromadzenie dowodów służących ustaleniu, czy popełniono przestępstwo oraz kto powinien zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej z tego tytułu.

W tym celu w przepisach uprawniono policję do nakazania każdej osobie, która może mieć jakiegokolwiek informacje dotyczące przestępstwa będącego przedmiotem postępowania przygotowawczego, przekazania takich informacji. Obejmuje to zgromadzenie dowodów rzeczowych oraz odebranie zeznań świadków.

(ii) Zatrzymanie policyjne

Gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dana osoba popełniła przestępstwo, policja może wystąpić do sędziego pokoju o wydanie wobec tej osoby nakazu aresztowania. Przewidziano również okoliczności, w których policja może zatrzymać osobę do celów postępowania przygotowawczego bez konieczności uzyskania nakazu od sędziego pokoju.

W chwili zatrzymania podejrzany zostaje pouczone w zrozumiałym dla niego języku o przysługujących mu prawach, w tym o powodzie zatrzymania, prawie do zachowania milczenia oraz prawie do skorzystania z pomocy wybranego przez siebie adwokata. Podejrzany otrzymuje również egzemplarz pisma zawierającego opis przysługujących mu praw.

W tym czasie policja może dokonać przeszukania osoby zatrzymanej w celu znalezienia wszelkich rzeczy, które mogą posłużyć jako dowód w związku z przestępstwem, lub jeżeli zachodzi podejrzenie, że osoba zatrzymana może stanowić zagrożenie dla siebie lub innych lub że posiada przedmiot mogący posłużyć do ucieczki.

Policja może również pobrać próbki z ciała oraz odciski palców. Po uzyskaniu odpowiedniej zgody można pobrać i zarejestrować materiał genetyczny (DNA). Jeżeli osoba zatrzymana odmawia wyrażenia zgody na pobranie odcisków palców, sędzia pokoju może wydać nakaz ich przymusowego pobrania. Nie może jednak nałożyć obowiązku rejestracji materiału genetycznego (DNA).

(iii) Przesłuchanie

Policja może przesłuchać podejrzanego w związku z przestępstwem będącym przedmiotem postępowania przygotowawczego. W trakcie przesłuchania policja może zadać dowolne pytanie pomocne w zebraniu informacji, które będzie można przedstawić jako dowody zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść podejrzanego. W trakcie przesłuchania podejrzanemu może towarzyszyć wybrany przez niego adwokat.

(iv) Tymczasowe aresztowanie

Zgodnie z przepisami Zbioru praw Malty czas aresztowania nie może być dłuższy, niż jest to konieczne, a w każdym przypadku nie może przekraczać czterdziestu ośmiu (48) godzin. W tym czasie policja powinna zdecydować, czy zamierza niezwłocznie doprowadzić aresztowanego podejrzanego przed sąd, czy podejrzanym zostanie zwolniony ze względu na ustanie uzasadnionego podejrzenia lub w celu dalszego zbadania sprawy przed podjęciem decyzji o jej skierowaniu do sądu.

C) Jakie mam prawa w trakcie postępowania przygotowawczego?

(i) Czy przysługuje mi prawo dostępu do usług tłumacza ustnego i do tłumaczeń pisemnych?

Jeżeli podejrzanym nie mówi w języku, którym posługują się policja lub inne właściwe organy, lub go nie rozumie, przysługuje mu prawo do nieodpłatnego skorzystania z usług tłumacza ustnego.

Tłumacz ustny może pomóc podejrzanemu w rozmowie z adwokatem i ma obowiązek zachować poufność treści tej rozmowy.

Podejrzanym ma prawo do tłumaczenia pisemnego przynajmniej stosownych części istotnych dokumentów, w tym wszelkich decyzji wydanych przez sędziego lub sędziego pokoju, na podstawie których dokonano zatrzymania lub tymczasowego aresztowania podejrzanego, każdego zarzutu lub aktu oskarżenia oraz każdego wyroku. W niektórych okolicznościach podejrzanemu można zapewnić tłumaczenie ustne lub tłumaczenie w formie podsumowania.

(ii) Jakie mam prawa w zakresie dostępu do informacji i do akt sprawy?

Osoba zatrzymana i tymczasowo aresztowana lub jej adwokat mają prawo dostępu do istotnych dokumentów, które są niezbędne, aby zaskarżyć zatrzymanie lub tymczasowe aresztowanie.

W przypadku przekazania sprawy do sądu oskarżony lub jego adwokat mają prawo dostępu do dowodów rzeczowych świadczących na korzyść lub na niekorzyść oskarżonego.

(iii) Na czym polega moje prawo dostępu do adwokata i do poinformowania osoby trzeciej o mojej sytuacji?

Osobie tymczasowo aresztowanej przysługuje prawo dostępu do adwokata. Prawo to staje się skuteczne z chwilą zatrzymania i przed przesłuchaniem podejrzanego.

Podejrzanym ma prawo do otrzymania wykazu adwokatów oraz wykazu reprezentantów prawnych, z których może wskazać jedną osobę, lub może zdecydować się na skorzystanie z usług adwokata w ramach pomocy prawnej. W tym ostatnim przypadku pomoc prawna jest nieodpłatna.

Policja nie może sugerować imienia i nazwiska adwokata, z którego usług podejrzanym może skorzystać w trakcie osadzenia w areszcie.

Podejrzanym i jego adwokat mają prawo do otrzymania, najpóźniej na godzinę przed rozpoczęciem przesłuchania, informacji o domniemanym przestępstwie, w sprawie którego odbywa się przesłuchanie. Informacje te należy udostępnić podejrzanemu najpóźniej na godzinę przed rozpoczęciem przesłuchania.

Podejrzany ma prawo do spotkania się i kontaktowania na osobności z reprezentującym go adwokatem, nawet przed przesłuchaniem przez policję.

Podejznanemu przysługuje prawo do obecności adwokata na przesłuchaniu oraz do jego aktywnego uczestnictwa w przesłuchaniu.

Całe przesłuchanie, wszystkie udzielone odpowiedzi oraz procedury związane z przesłuchaniem podejrzanego lub oskarżonego należy zarejestrować przy użyciu środków audiowizualnych, jeżeli funkcjonariusz przeprowadzający przesłuchanie uzna, że jest to możliwe; podejrzany ma prawo do otrzymania kopii nagrania po zakończeniu przesłuchania.

Podejznanemu przysługuje prawo do obecności jego adwokata przy następujących czynnościach w toku postępowania przygotowawczego lub gromadzenia dowodów:

1. okazanie podejrzanych;
2. konfrontacje;
3. rekonstrukcja zdarzenia.

W ramach wykonywania prawa dostępu do adwokata podejrzanemu należy zapewnić poufność kontaktów z adwokatem.

Podejznanego należy pouczyć o przysługującym mu prawie do poinformowania o tym, że został zatrzymany, co najmniej jednej osoby, na przykład członka rodziny, nauczyciela lub dowolnej innej wybranej osoby.

W niektórych przypadkach przewidzianych prawem dopuszcza się możliwość tymczasowego ograniczenia prawa podejrzanego do poinformowania innej osoby o tymczasowym aresztowaniu.

W takiej sytuacji funkcjonariusze policji mają obowiązek poinformować podejrzanego o tym fakcie.

Jeżeli podejrzany jest cudzoziemcem, może poinformować policję, że chce powiadomić o swoim tymczasowym aresztowaniu organ konsularny lub ambasadę swojego kraju.

Może również poinformować policję, że chce skontaktować się z urzędnikiem organu konsularnego lub ambasady swojego kraju.

(iv) Na czym polega moje prawo do pomocy prawnej?

Policja pyta podejrzanego, z pomocy którego adwokata lub reprezentanta prawnego chce skorzystać. Policja pyta również, czy podejrzany chce skorzystać z usług adwokata w ramach pomocy prawnej. Pomoc adwokata w ramach pomocy prawnej jest nieodpłatna.

Gdy podejrzany jest osadzony w areszcie, może uzyskać poradę prawną jedynie w ciągu godziny przed przesłuchaniem. Można również zasięgnąć porady telefonicznej.

(v) Co należy wiedzieć o:

a) domniemaniu niewinności

Niezależnie od wszelkich działań prewencyjnych, które można podjąć w interesie wymiaru sprawiedliwości, każdą osobę uważa się za niewinną do czasu wydania przez sąd rozpoznający sprawę prawomocnego wyroku rozstrzygającego, czy popełniła ona przestępstwo.

b) prawie do zachowania milczenia i do wolności od samooskarżenia

Osobie przesłuchiwanej przez policję lub inny właściwy organ przysługuje prawo do zachowania milczenia i do wolności od samooskarżenia.

W podjęciu decyzji w tej sprawie może pomóc adwokat.

c) ciężarze dowodu

Ciężar dowodu służący ustaleniu winy podejrzanego lub oskarżonego spoczywa na oskarżycielu, z wyjątkiem szczególnych przypadków, w których prawo wymaga potwierdzenia dowodami określonych okoliczności faktycznych przez podejrzanego lub oskarżonego.

Wszelkie uzasadnione wątpliwości co do winy należy rozstrzygać na korzyść podejrzanego lub oskarżonego, w tym w przypadkach, w których sąd ocenia możliwość uniewinnienia oskarżonego.

Podejrzanym lub oskarżonym może zakwestionować przedstawione przeciwko niemu dowody. W przypadku przeprowadzania dowodów z zeznań świadków podejrzanym lub oskarżonym ma prawo do zadawania pytań świadkom strony przeciwnej lub powołania własnych świadków, aby podważyć zeznania świadków strony przeciwnej.

W przypadku przeprowadzania dowodów z dokumentów podejrzanym lub oskarżonym ma prawo do zadawania pytań świadkowi strony przeciwnej lub biegłemu sądowemu, którzy sporządzili przedmiotowy dokument, lub do powołania własnych świadków, aby podważyć takie dowody. Podejrzanym ani oskarżonym nie mogą jednak przedstawić własnej opinii biegłego. Opinię biegłego można podważyć wyłącznie poprzez zadawanie biegłemu sądowemu pytań dotyczących poczynionych przez niego ustaleń lub jego kompetencji.

Podejrzanym lub oskarżonym może również wezwać świadków i przedstawić dowody z dokumentów na poparcie swojej obrony.

Jeżeli sprawę rozpoznaje Sąd Karny, w prawie przewidziano termin, którego bieg rozpoczyna się z chwilą otrzymania przez oskarżonego aktu oskarżenia – w tym terminie oskarżony ma obowiązek wskazania świadków oraz wszelkich innych dowodów, które zamierza przedstawić na swoją obronę podczas rozprawy. Takie ograniczenia nie obowiązują, jeżeli sprawę rozpoznaje Sąd Pokoju.

(vi) Jakie są szczególne gwarancje procesowe dla dzieci?

Jeżeli świadek lub ofiara domniemanego przestępstwa są osobami małoletnimi, zgodnie z praktyką policji i sądów w miarę możliwości osób takich nie wzywa się do stawienia się przed sądem na rozprawie; nie zawsze jest to jednak możliwe. Składanie zeznań przez małoletnich świadków odbywa się zazwyczaj w drodze wideokonferencji. Przesłuchanie małoletniej ofiary przeprowadza sędzia pokoju w obecności psychologa dziecięcego w specjalnej sali, która może znajdować się w budynku sądu, w drodze wideokonferencji, aby małoletni nie przybywał w jednym pomieszczeniu z oskarżonym. Zgodnie z prawem sądy, w szczególności Sąd ds. Nieletnich, mogą również wyznaczyć obrońcę dla dzieci (rozdział 602 art. 25 Zbioru praw Malty oraz przepisy uzupełniające 12.20) do obrony praw małoletniej ofiary lub nieletniego oskarżonego. Taką możliwość przewidziano również wyraźnie w rozdziale 602 Zbioru praw Malty, a w jeszcze większym zakresie w ustawie o dzieciach. We wspomnianym rozdziale 602 przewidziano także wyposażone miejsce poza budynkiem sądu, tzw. „dom dla dzieci”, w którym bezbronna małoletnia ofiara może zostać przesłuchana zarówno przez sędziego pokoju, jak i przez zespół przeszkolonych specjalistów, określanych jako „osoby specjalizujące się w przesłuchiowaniu dzieci”.

(vii) Jakie są specjalne gwarancje procesowe dla podejrzanych wymagających szczególnego traktowania?

Przede wszystkim, jeżeli ze względu na stan psychiczny i fizyczny podejrzanego lub charakter przestępstwa uznaje się za konieczne zatrzymanie tymczasowo aresztowanego w policyjnym areszcie śledczym na czas postępowania przygotowawczego, osobę taką umieszcza się pod „stałym nadzorem” funkcjonariusza policji fizycznie pilnującego celi przez 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu, w trosce o zdrowie tymczasowo aresztowanego. Każda osoba podejrzana lub tymczasowo aresztowana, która zwraca się o jakąkolwiek pomoc medyczną, otrzymuje ją niezwłocznie, łącznie, w zależności od okoliczności, z przewiezieniem do kliniki lub szpitala. Jeżeli po zbadaniu podejrzanego wymagającego szczególnego traktowania lekarz stwierdzi, że osoba ta nie powinna przebywać w celi, należy o tym niezwłocznie poinformować funkcjonariusza prowadzącego postępowanie przygotowawcze i podjąć odpowiednie działania zaradcze (takie jak zwolnienie za poręczeniem majątkowym).

D) Jakie terminy przewidziane przepisami prawa obowiązują w trakcie dochodzenia?

Przewidziane przepisami prawa terminy obowiązujące w toku postępowania przygotowawczego zależą przede wszystkim od charakteru przestępstwa. Każde przestępstwo jest zagrożone karą przewidzianą w kodeksie karnym. Na przykład instytucja przedawnienia w rozumieniu rozdziału 9 art. 688 Zbioru praw Malty pozwala określić standardowe ramy terminów ustawowych na przeprowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawie przestępstwa. Po upływie tego terminu następuje przedawnienie karalności konkretnego przestępstwa, w sprawie którego policja prowadzi postępowanie przygotowawcze. Warto również zaznaczyć, że zgodnie z rozdziałem 9 art. 692 Zbioru praw Malty, jeżeli w jakiegokolwiek sprawie karnej tożsamość domniemanego sprawcy pozostaje nieznaną i nie wynika to z uchybienia funkcjonariusza prowadzącego postępowanie przygotowawcze, wówczas termin przedawnienia nie rozpoczyna biegu. Przykładem takiej sytuacji może być postępowanie w sprawie o zabójstwo, w którym występuje ofiara, ale nie ma żadnych przesłanek wskazujących możliwego sprawcę.

E) Jakie są etapy postępowania przedprocesowego, w tym alternatywy dla tymczasowego aresztowania i możliwości przekazania danej osoby do państwa pochodzenia (europejski nakaz nadzoru)?

Etapy postępowania przygotowawczego, które policja powinna przeprowadzić, aby sąd mógł przystąpić do rozpoznania danej sprawy:

- wezwanie świadków w sprawie;
- jeżeli daną osobę postawiono w stan oskarżenia w drodze wezwania do stawienia się przed sądem, funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze powinien zapewnić doręczenie wezwania zawierającego zarzuty zgodnie z przepisami prawa;
- o ile przestępstwo nie podlega bezpośrednio Biuru Prokuratora Generalnego, funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze powinien omówić sprawę, a konkretnie zarzuty, z tym biurem, w szczególności w przypadku złożonych spraw;
- jeżeli daną osobę postawiono w stan oskarżenia z zastosowaniem aresztu, funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze powinien powiadomić obrońcę tej osoby, a oskarżonego należy doprowadzić do sądu pod eskortą policji.

Alternatywy dla tymczasowego aresztowania obejmują: postawienie podejrzanego w stan oskarżenia w drodze wezwania do stawienia się przed sądem lub zwolnienie podejrzanego za poręczeniem majątkowym do czasu zakończenia postępowania przygotowawczego przez funkcjonariusza prowadzącego to postępowanie, a następnie postawienie podejrzanego w stan oskarżenia z zastosowaniem aresztu albo w drodze wezwania do stawienia się przed sądem.

Możliwość przeniesienia do państwa pochodzenia obejmuje procedury *ad hoc*, które wchodzą w zakres uprawnień Prokuratora Generalnego. Procedury te mają zastosowanie wyłącznie w szczególnych przypadkach, np. w przypadku wniosku o ekstradycję lub wniosku skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym skierowanego do władz lokalnych oraz władz państwa zamieszkania o umożliwienie dalszego odbywania kary w tym państwie.

■ Ostatnia aktualizacja: 11/08/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.